

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Videkre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is,

Hamis próféták.

Kolozsvár, május 12.

(r.) Andrassy Gyula és illusztris társainak az obstrukció leszerelésére irányzott kapacitáló beszédei eredmény nélkül hangzottak el. Széll Kálmán paktumtervei csődöt mondtak. A törvényhatóságokkal rendezni kívánt bizalmi nyilatkozatok nem sikerültek. Elő tehát a régi, kipróbált fegyverekkel. Meg kell gyanúsítani a függetlenségi pártot. A hamis próféták álljanak elő. Hitessék el a magyar nemzet, hogy ebben a hazában Széll Kálmán és pártja mindenkinek csak jót akar s ime mindent megakadályoz a függetlenségi párt makacs obstrukciója. A kormány mióta akarja rendezni a tisztviselők sorsát s nem lehet az obstrukció miatt. A beruházási kölcsönökkel az inszgeskedőket megmenteni akarja s az obstrukció annak is útját állja. A székely vasutak felépítését s a székely akció dus eredményeit is függőben tartja az ellenzék. Ezek a hangzatos, tetszetős formába öltöztetett vádak, melyeket felsőbb napiparancsra a kormányt támogató sajtó nap nap után az ellenzék fejéhez vagdos. Persze fölcifrázza hamis következtetésekkel s még inkább az előzmények teljes meghamisításával.

Hazafiatlansággal gyanúsítják meg a függetlenségi pártot s az irányában országsszerte nyilvánult rokonszenvet hatalmi érdekekből — a nemzet félrevezetésével bár — gyűlölettel szeretnék átváltoztatni. Kezdték a tisztviselők izgatásával, folytatták a nyomorúságot szenvedők bűjtogatásával s most már a székely nép félrevezetésével.

A tisztviselők fizetésrendezése pár év előtt került felszínre. A tisztviselők kértek, könyörögtek, majd követeltek és sokan fenyegetőztek is, de mozgalmuk a kormány előtt siket fülekre talált. A parlamentben egyetlen szabadelvű párti képviselő sem akadt, ki érdekükben szavát felemleni mert. De olyan esetről tudunk, hogy egyik-másik kormány-párti képviselő — miniszter több is akadt — a tisztviselők hozzá intézett kérését egyszerűen és ridegen megtagadta. És ez alatt az idő

alatt, a függetlenségi képviselők mindig híven kitartottak a tisztviselők mellett. Bár alig akadt tisztviselő, ki — természetes félelme következtében — függetlenségi jelöltre szavazott, ezek voltak, kik kiereszkolták végre a fizetésrendezésre vonatkozó, ugyan eléggé mostoha javaslatot.

A javaslatnak a tisztviselők érdekében való módosítását jórészt ismét csak a független képviselők sürgették a pénzügyi bizottságban s ők azok, kik folyton kérik annak a katonai javaslatok felrététele mellett leendő napirendre tűzését. A függetlenségi párt nevében Barabás Béla, meg mások is hányszor kijelentették, hogy a fizetésrendezési javaslatot egy nap alatt letárgyalják, és elfogadják, csak vegye elő a kormány azt és a jóakarátával (?) most is fennen dicsekvő Széll Kálmán még sem hajlik kérésükre.

Valljon mi veszedelem származhatnék abból, hogy ha a katonai javaslatok egy pár napi pihentetés után kerülnek ismét vissza az obstrukció örlő malmába. Az az egy, hogy nem lehetne többé izgatni a függetlenségi párt ellen, — ezzel a kétes értékű argumentummal.

Emlékezzünk csak vissza a Darányi miniszter legutóbbi beszédére. Mikor a miniszter a beruházási kölcsönről, a székely-vasutakról s egyéb valóban szükséges közgazdasági javaslatokról beszélt, az ellenzék igazi lelkesedéssel fejezte ki minden egyes tételnél hozzájárulását s készségét az iránt, hogy azokból minamarább törvény válasszák.

Amde a kormánynak nem ezekre van szüksége. Ezekre az üdvös javaslatokra elég soká várt már az ország, várhat még reájuk. A magyar kormánytól Bécsben most ujone emelést kívánnak s nem a magyar nemzet anyagi megerősítését. — Az csak a kormánynak ravasz politikája, hogy a kívánt javaslatokkal tolja előre a gyűlöletet, mert hát régi dolog az, hogy édes szírupban a mérget is beveszi a gyermek.

Arra számít Széll Kálmán, hogy a magyar nemzet még most is gyermekkorát éli s a tisztviselők is felülnek neki és inkább elfogadják az ő kezéből a megédesített

mérget, mint az igazi orvos kezéből a gyógyító orvosságot.

Józan gondolkodás mellett első sorban arra kellene törekedni, hogy a magyar nemzetet anyagilag emeljék, erősítsék, mert azután a teherviselés emelkedésével többet is lehet követelni attól.

Előbb kell megszüntetni az általános nyomorúságot s csak azután lehetne gondolni arra, ha valóban szükséges lenne az újabb vér- és pénzázdozatra.

A magyar kormány azonban ezuttal az utolsó rongyos szűrűt is le akarja húzni a magyar nép válláról s azután ő a kegyes, a jóllelkű egyiknek, másinak, hajlandó odadobni egy-egy rongyot.

Ez ellen küzd ereje tétjével a függetlenségi párt és e mellett izgat Széll Kálmán sajtója.

A magyar nép azonban ismert józanságával most is át fog látni a jól kieszelt terven s nem fogja elhagyni a magyar nép önzetlen barátságát, érdekei igaz harcosait: a függetlenségi pártot. Ellenkezőleg még jobban fog irtózni azoktól, kik nem átalják hamis prófétáskodásaikkal jót ígérve, rosszat csinálni a magyar nép ellen.

A magyar nemzet mindig tudott óvakodni a hamis prófétáktól.

— A király és a Gotterhalte.

Szavahihező forrásunk értesítése szerint, a király rendeletet adott ki, melyben a megfelelő parancsnokságokat utasítja, hogy a jövőben minden oly ünnepség vagy más nyilvános esemény alkalmával, melyeken a polgári elem is részt vesz s a melyeken a katonai zenekarokra a Gotterhalte eljátszása kötelező előírás szerint, tehát a zenekar minden ily alkalommal a Kölesey-Himnusz játssa a Gotterhalte után. E rendelet máris életbelép s hir szerint a ma esti Duna-ünnepély alkalmából a katonazenekarok már mindkét Himnuszot fogják játszani.

Köszönjük az alkut, — de nemzeti érzésünk, gyűlöletünk a »Gotterhalte«; — rajongó szeretetünk a Himnusz iránt nem szívbáris holmik, melyek 50 százalékos egyezkedés tárgyává súlyelhetnek. Nem egyezkedünk. Nem alkuszunk. És nem hagyjuk paktumos makinációkkal kiszurni a szemünket, amikor teljes és igazi reformokhoz vagyunk teljes és igazi jogunk. Ilyen paktum révén nem simulnak el orcáinkon a redők, nem enyhül meg szívünk, nem

oszlik dühünk és haragunk s gyűlölni, szidni és kerülni fogjuk továbbra is táját annak a helynek, ahol nekünk a Gotterhalte fújja, vagy ha nem kerüljük el, akkor elnyomjuk azt más nótával. S talán nem leszünk mindig olyan loyálisak, hogy a »Hymnus« fogjuk akkor énekelni, mint p. o. a Mátyás-szobor leleplezésénél, hanem esetleg azt, amitől megvadul minden osztrák: »Kossuth Lajos azt izente...«

— A király és a képviselőház.

Kalandos híreket terjesztenek a függetlenségi párt terveiről; mondják, hogy a párt csak a király hazajöttét várta, hogy vad technikai obstrukcióba fogjon. Hát igaz, hogy a mostani kormányval szemben helyén volna a legvadabb technika és hogy a legjobb megoldás volna, ha Széll urat a Házban nem hagynák többé szóhoz jutni; de nem igaz, hogy ez volna az ellenzéknek feltett szándéka és hogy ezzel éppen a király hazajöttékor tünnetni akarna. Az ellenzék kötelességéhez híven folytatni fogja az obstrukciót az eddigi mederben és modorban; nincsen szüksége a technikára, mert van vitaanyag bőven és itt van maga az indeminálás, melyhez még alig szóltott valaki. Ezen a téren annyit és annyi jogosat lehet beszélni, hogy hónapok telhetnek el, anélkül, hogy technika fordulna a sor. Másképen fordulhat a dolog, ha a többség bármilyen erőszakra vetemednék, vagy folytatná azt a galád gyakorlatot, hogy egyszerűen elmarad az ülésekről, úgy hogy csak nagy nehezen lehet a Ház határozatképességét fentartani. Indolencia vagy erőszak maga után vonhatja méltó büntetésképen a technikai obstrukciót, de ezek nélkül az ellenzék határozatát teljesíteni fogják súlyos kötelességüket és beszélni fognak, mint eddig, hazafiasan és igazságosan — rogyásig.

Feilitzsch Arthur csodaszere.

Bomlás a szabadelvűpártban.

Kolozsvár, május 12.

Tegnap még reméltek, talán megérjük azt a nagy csodát, hogy Kolozsvár II-ik kerületének képviselője: br. Feilitzsch Arthur lesz az, aki repszott anyagot tesz a szabadelvűpárt alá és szétpukkasztja az a bizonyos, hires, vagy helyesebben hírhedt párt egységet. Tegnap lapunk távirati rovatában közöltük a »Magyar Szó« egy cikkének lényegét, mely reánk nézve azért bírt különös érdekességgel, mivel el volt benne mondva, hogy Feilitzsch Arthur báró hivatást gyűjt arra, hogy a szabadelvűpárt lép-

jen ki a passzív ellentállásból és vegye fel a harcot az ellenzék ellen, vagy pedig adjon nemzeti engedményeket, hogy az obstrukciót leszereltesse.

Ez a cikk meglehetősen feltűnést keltett politikai körökben és eredménye az, hogy a pártegység verőfényes levegőjéből, ugyszólván kitessekelik most Feilitzsch bárót. Legalább is erre vallanak Széll Kálmán két legintimább lajbszurnáljának a »Budapesti Napló«-nak és a »Magyar Hírlap«-nak, Feilitzsch Arthur báró akcióját méltató cikkei. A »Budapesti Napló« a következőképpen ír:

»Árkánum? Vaj! ki tud titkos csodaszert, mely az országot mostanikinos állapotából kivezetné? Csodaszert, melyet a korona megadna s mely az ellenzék leszerelésére bírná, — ha másképp nem lehet: még egy kormányválság árán is? Aljlon elé, aki ilyet tud s tapsok fogják őt köszönteni. A szabadelvűpárt tapsai is. Sőt Széll Kálmán tapsai is. A mai nap folyamán hirt kelt, hogy a kormány-párt egy tagja, báró Feilitzsch Arthur tud valamely arkanumot. Sőt a Magyar Szó az esti órák folyamán nyomtatásban is meghozta ezt a hírt. Érthető tehát, hogy nagy érdeklődéssel tekintettek a szabadelvű pártkörben tegnap este a báró Feilitzsch odaérkezése elé. Vajjon demen-tálja-e a róla hírül adott szenzációt? Hát nem demen-tálta. Sőt még is erősítette. Beszélt is róla körülmenyesen. Csak azt az egyet nem mondta meg: miben áll hát ez az ő csodaszere. Hanem azért érdekes volt a többi is, a mit igenis elmondott. Szerinte a passzív ellentállás, melyet a kormány s a többség gyakorol, nem vezet célhoz, legfeljebb megőrli vagy a szabadelvűpártot, vagy a függetlenségi pártot, pedig mind a kettőért kár volna. A báró tehát az hiszi, hogy valami egyébrek kell innár történnie. Ki kell vinni a koronától valamit, ami ellen a koronának elvi kifogása nem lehet, amit a katonai körök is szívesen fogadnának s ami lehetővé tenné az ellenzéknek a leszerelést. Hogy mi legyen ez a valami, azt Feilitzsch tudja, de nem mondja meg. Azt csak olyasvalaki mondhatná meg és pedig a koronának, akit a passzív ellentállás politikájának feladása után a király új kabinet alakításával bízna meg. Ha a korona az engedményt megadná, a helyzet tüstént kiderülne. Ha nem, az illető államférfi az ellenzékre menne át s ebben az esetben követné őt mindazok, akik vele egy nézetben vannak, köztük maga Feilitzsch is. Hát ez a csodaszert legalább is problematikus érték. Mert maga báró Feilitzsch is lehetőnek mondja, hogy a korona visszautasítaná. Hisz olyan arkanumot, melyről nem bizonyos, vajjon elfogadjá-e a korona, igazán nem nehéz kitalálni, akár egy tucatot is. Olyan pedig, mely a többséget szétrepesztené, akár két tucatot is könnyű kimódolni. A kérdés csak az, ki-

elhallgassam. Bizalmam önben megrendült. A pénztáros olyan, mint a nő: Aki egyszer bollik, az már másodsor sokkal könnyebben letér a tisztesség útjáról.

— De....

— Semmi de; ez így van. — Nem bízhatom tehát nyugodt lelkiismerettel a szegény emberek összekuporgatott filléreit önre. De nem teszem tönkre. Méltányolom helyzetét. Méltányolom eddigi érdemeit, — mert manapság — sajna! — már a becslé-letesség is érdemszámba megy. Ugy-e felesége már felgyógyult?

— Igen.

A pénztáros csodálkozva nézett az igazgatóra e nem várt kérdésre.

— Ön tehát haza megy, összecsomagol és elutazik. Minél messzebbre, annál jobb. Pénzt az utazásra én adok. Nekem küldjön egy levelet, hogy beteg, vagy más ok miatt nem jön a hivatalba. Két nap alatt már a tengeren lehet. Szavatam adom, hogy a nyilvánosság elé nem kerül semmi. Itt van hatszáz korona. Maga ügyes ember, a tengeren túl talál valami keresetet, amiből megél. Ennyit tehetek érdekében.

— És ha nem utazom el?

— Börtönbe kerül.

— A pénztáros megrokkadt e súlyos szavakra és lehorjasztotta fejét.

— Nincs más mód? — esengett.

— Elutazni a bizonytalanságba....

— Hát ne utazzon! Nekem mindegy. Tehet így is, úgy is. Azzal nem valódi, hogy nem akartam segíteni még áldozatok árán is. Választhat kettő közül. A pénztárt azonban ma még átadjam, nehogy eszébe jusson egy kis önkényes nemzetközi kölcsönt magával vinni az utra.

Mikor a hivatalos óra után a hivatalnokok mind távoztak, Gedeon hátramaradt. Az igazgató is benn dolgozott még az irodájában. A pénztárnok bement hozzá.

A hogy belépett, az igazgató félénken félállott.

— Nos?

— Utazom, — felelé elesküklő hangon a pénztárnok.

TÁRCA.

Álom.

Künn tavaszéj... hold, osilagok az égen,
Friss szellő suhan át a falévélen —
Hársfák tövében, mint szelid madár
Megbúva, fehérén, kis házaeska áll.

Holdsugar lopózik az ablakon át,
Aranyfál hinti be a kis szobát,
Ezüst-csipkét sző a párnaszegélyre,
Bűbájos álmot a kis lány szemére.

És álmodik... a lelke messze szárnyal,
— Megküzd az árca a settenkedő árnynyal,
Kigyúlt az fény, forró tűzben égve
S egy nevet sug a titokzatos éjbe....

Kiss Menyhért.

A derék ember.

Irta: Peterdi Sándor.

A napsugár pajkoskodva osont be a szűk utcára nyíló ablakokon a szobába, mintha nagyon is érdekelné, mit csinálhatnak odabenn azok az emberek. No, nem sokat látott. Négyen voltak az irodában. Az egyik újságot olvasott s néha-néha fel-felrezenve nézett az ajtó felé, melyen egy táblácska aranyozott betűkkel hirdette, hogy ott az igazgató tartózkodik. A legkisebb neszre elült az újság és sercegett a toll a papírosra; de mikor a vesztély elmúlt, a buzgó tisztviselő ismét csak az újságot vette elő.

A másik hivatalnok egy menydörgős nagy könyv előtt állott, de nem a feleje vigyorgó számok érdekelték őt, hanem mindig a pénztárnokot nézte, a ki a rácsos kerítés mögött elmélázva ült. Néha nagyokat sóhajtott és megismogatta homlokát. Azután rátámasztotta könyvére az arcát és úgy bámult bele a semmiségbe.

A könyvelő könyökével meglökte a mellette ásitóztó fiatalembert és jelentőség-teljesen intett fejével a pénztárnok felé. A könyvelő megértette a néma beszédet, laposakat pislantott és szája egészen a füléig szaladt, ahogy nagy sunyin nevetett.

— Már megint ábrándozik, — sutogta kötele mosolylyal az ifjú.

— Talán bizony szerelmes! — jegyezte meg igen szellemesen a könyvelő, — és költeményeken töri a fejét.

— Az lehet! hja! a vén kecske is megnyalja a sőt! — kockáztatta meg a praktikáns.

— De majd csipősen talál lenni a kései szerelem, különösen, ha a házi doromb megtudja!

— Jaj bizony! — nevetett az ifjú. Magában ugyan azt gondolta, hogy milyen ostoba is ez a könyvelő, de hát tíz forint javítást várt elcséjére és ezt aligha remélhetné, ha az igazgató ur bizalmasa nem adna kedvező véleményt. Annyi életből-cserepedés volt, hogy a feljebbvaló rossz élecin nevetni, az együgyűt szellemesnek tartani gyakran minden jó munkánál többet ér.

Az igazgatói szoba felől léptek hallatszottak. A könyvelő hamarosan csapkodni kezdte az iromba nagy könyv lapjait, a gyakornok nekidült a lelérlésnek, az újságos ifjú is úgy körmölt, hogy majd szét-pattant a nagy buzgalomtól.

Az igazgató ur megállott az ajtóban és vizsga tekintettel nézett a szorgoskodó tisztviselőkre. A pénztáros nem mozdult; az még most is a szomszédos ház falait nézte, de kérdés, hogy látta-e.

Az igazgató összerántott homlokkal tekintett rá egy ideig, majd rászólt:

— Gedeon ur!

A pénztárnok összereszt, s megfordult.

— Parancsol, igazgató ur?

— Majd kérem hozzám befáradni.

Az igazgató azután kimért léptekkel sétált keresztül a termen. Szúrós tekintettel mérgette végig tisztviselőit, majd pedig, mert éppen akkor lépett be néhány

ügyfél a szövetkezet helyiségeibe, hirtelen lármázni kezdett. Hadd lássa mindenki, milyen rend van itt.

Azután maga kérdezte meg az egyszerű, szerényen meghúzódó kliensektől, hogy mi járhatban vannak.

Egyik kölcsönt akart, a másik takarékbetétet hozott. Száz korona kölcsön, negyven korona betét: Mily kis összegek! De ezeknek az embereknek nagy pénz az. És ez a szövetkezet éppen az ily szegény emberek részére alakult. Kamatoztatta a legkisebb összeget is és pedig jobban, mint a nagy bankok; a kölcsönöket pedig olcsón, nagyon olcsón adja. Csak be kell lépni tagnak. Ez ugyan belekerül néhány forintba, de adnak érte majd részvényt. Részvényes lesz! Aztán, ha az Isten megsegíti a szövetkezetet, még osztalékot is kap valamikor.

Az igazgató ur nyájasan adott némi felvilágosítást, azután bement irodájába.

Gedeon ur, mihelyt végzett, követte. Az igazgató egy ideig még tett-vett íróasztalán, rakosgatott, jegyzett, — azalatt a pénztárnok ott állott előtte. Arca sápadt volt, szemei mélyében, mint zsarátok izzott a láng. Vagy talán csak a belső tüze volt ez a visszfénye. Ajka kiszáradt, cserepes volt, homlokán verejték gyöngyözött alá.

— Mit kíván tőlem, Gedeon ur? — kérdezte végre az igazgató. Ránézett a pénztárnokra és ekkor látta, hogy az mily állapotban van. Meglepetten állott fel és várokozásteljesen figyelte az összetört ember minden mozdulát.

— Igazgató urnak... csak éppen azt akarom öszintén megmondani, hogy, ha pénztárroavacsolást tart, — hiányt fog találni.

— Ah! ön tehát sikkasztott? — kiáltá az igazgató és fölugrott. — Azután mennyit?

— Mem sokat; hatszáz korona hiányzik a pénztárból. Apránként vettem ki; talán száz koronánként; amint az orvostanárt fizetnem kellett, mikor feleségem be-

teg lett, kértem az igazgató urat, adjon előleget, nem teljesítette. Elvélre hivatkoztam, önként vettem kölcsönt. Mert ön sikkasztásnak nevezheti, de én kölcsönnek tekintem. Vissza fogom fizetni, mihelyt tudom.

— Igazán? Lám, lám! Nagyon könnyedén veszi az egész dolgot.

— Leszámoltam minden következménnyel, mikor az idegen vagyonhoz nyultam, de halvány reményem volt, hogy az igazgató urnál könyörületre találak. Nem korcsmára, nem léhaságokra költöttem a pénzt. Iróztáros gyötrelmeim voltak, amíg a ballépést megvettem. Legyen irgalommal!

Az igazgató hátrattit kezekkel járkált fel s alá a szobában, néha megállt Gedeon előtt, hosszan nézte, azután ismét folytatta sétáját.

— Menjen egy kis ideig ki, majd hivatom.

— Remélhetek, igazgató ur?

— Majd elvállik.

— Gedeon kiment. Már nem volt az az összetörödött, meggyöngyödött alak. Megszabadult rettenetes titkártól.

Ahogy a kipárnázott ajtó a pénztárnok mögött becsapódott, az igazgató megdörzsölte kezét.

— Hopp! Most légy okos, Domokos! Ez váratlan segítség. Lássuk csak, lássuk csak!

Azután leült az íróasztalához és szinte látszott arca, hogy áya mennyire működik. Amint belemélyedt tekintete az ürbe, lelki szemeivel látott. Amit az ész jelent, jövőt megalkotott, a képzelet mindannak életet adott. A levegőben alakok, események rajzolóztak.

Végre elhatározta magát.

— Jó lesz! így helyes! Neki is jó, — nekem is jó!

A külső teremben berregett a csendgettyű. Gedeon tudta, hogy ez őt illeti. Azonnal fölállott és bement az igazgatóhoz.

Ahogy belépett, ez odalépett hozzá.

— Jól meggondoltam mindent. Hallja tehát elhatározásomat. Az lehetetlen, hogy bűnét, sikkasztását, — mert az, akárhogy berzenkedik is ellene, — elnézzem, vagy

bontakozásnak volna-e az mondható, ha a többségnek és kisebbségnek most folyó harca a korona és a nemzet harcává fajulna el s ha a Széll-kabinet visszalépésének csupán az egy eredménye következzék be, hogy a szabadelvű párt szétrepedne? Ilyen *chanceok*ért ugyan hajósan fog akár a korona, akár a többség a passzív ellentállás politikával szakitani.

A „Magyar Hírlap“ sem marad mögötte szubvenciós-társának és a következő-kép emlekszik meg a nemes báró tervéről:

Feilitzsch báró titka. Politikai körökben ma egy csodaszerről beszéltek amelyet állítólag Feilitzsch Arthur báró írta. Ez a csodaszerr arra szolgál, hogy a parlamenti válságból az országot békés fejlődés útjára vezesse vissza. A M. Sz. ma este már a nyilvánosság elé hozta Feilitzsch báró tervét, azt írta, hogy Feilitzsch a szabadelvű párt kebelében egy a passzív ellentállás politikája ellen szervezkedő csoport vezére. Este a szabadelvű pártban Feilitzsch báró is megjelent s a nevezett lap közleményéről — megjegyezve, hogy az nem közvetlenül tőle ered — részletesen nyilatkozott. Csak éppen a neki tulajdonított vezér-szerep ellen tiltakozott, de egyébként elismerte, hogy van egy eszméje, a melynek a párt kebelében híveket igyekszik gyűjteni. Hogy ez az eszme mi-ben áll, azt elhallgatta, mert — úgy mond — azt a koronának a legilletékesebb tényezőitől kell megtudnia. Ez az illetékes tényező szerint Széll Kálmán lehetne abban az esetben, ha az obstrukcióval szemben követett passzív ellentállási politikájával szakitani volna hajlandó. Ha erre nem hajlandó Feilitzsch, és az eszméjének hívei — ilyeneknek ugyan ma a pártban nyomonk sem volt — a kormány lemondása árán is kívánnák, hogy a „csodaszerr“ az országnak beadassék. Ez a csodaszerr pedig valami katonai kérdésekben kívánt engedmény lenne, a melyet az esetben Széll utódjának kellene a koronától kieszközölnie. Feilitzsch ugyanis kifejtette, hogy a függetlenségi pártot meg kell menteni a megsemmisüléstől, ez pedig csak olyan katonai engedmény árán lehetséges, a melynek alapján az obstrukciót lezserelnék. Azt is mondja, hogy a függetlenségi párt vezérébirevel folytatott beszélgetések alapján oka van az esetben a lezserelést biztosra venni. Magát a csodaszert elítélte pártbírái előtt, akik különben ennek kevés komoly jelentőséget tulajdonítottak. Ha igazán olyan tiltakozások orvossága van Feilitzschnak, a mitől egy csapásra meggyógyul az obstrukciós ház, beheged a parlamenti elven ejtett seb s amit elfogad a törvényhozás másik tényezője, a korona is, akkor igazán megoldást nyert volna a ma esti titokban burkolt leleplezéssel Eötvös Károly kérdése, hogy ki Széll Kálmán Deák Ferenc? Minden jóérzésű hazafi csak hálával fogadná az ilyen megoldást. Sajnos, nem úgy fest a Feilitzsch báró titka. Előbb egy kormányt buktni, aztán a többséget megbontani és esetleg a parlamenti ellentétet az alkotmányra vezélyesebb formába, a korona és a nemzet közti ellentét formájába átültetni a siker politikai és személyi biztosítékainak teljes híjával, — ez olyanforma homöopátia, mintha fejféjált fűszével akarnánk gyógyítani. Ezért volt, hogy ma este a szabadelvű párt mérvadó tényezői nem találtak okot a „titok“ puhatólására, annál kevésbé a párt vezére iránti bizalom alapján a passzív ellentállás taktikájának megváltoztatására.

— Jól teszi. Megmarad a becsület és a jövő. Itt az utóköltés. Sajnálok, hogy így történt, de változtatni nincs módomban.

— Köszönöm jóságát igazgató ur. Ön csakugyan derék ember. Most nem tudom meghálálni nemes tettét, de...

— Jó... jó... Gedeon ur! Hagyjuk ezt. Na, isten áldja, — és boldoguljon minél jobban. Mikor utazik?

— Holnap reggel...

— Jó. Tehát holnap.

Gedeon el is utazott. A kikötőből még egyszer köszönetet mondott a derék embernek, megmentőjének.

A hogy az igazgató a táviratot megkapta, tapsolni kezdett örömeiben. Aztán felugrott és bizony majdnem táncra kerekedett.

A tükör előtt megállt és mélyen meghajolt:

— Bravó, igazgató ur, ezt jól csinálta! Gratulálok!

Aztán ismét komolyságot erőltetett arcára. Csengetett. A belépő hivatalnoknak kiadta a parancsot:

— Kérem, írjon a részvényeseknek. Még holnap rendkívüli közgyűlést tartunk.

A közgyűlésen igazgatót hangulat uralkodott; senki sem tudta mi történt.

Az igazgató komor hangon adta elő a következőket:

— Uraim, a pénztárnokunk sikkasztott. Csak az itteni nagy ellenőrzésnek köszönhető, hogy egy hamis tétel beállítását következtében harminczet koronánál nem vihett többet magával. Eddig fel nem jelentem, mert azt hiszem, hogyha nyilvánosságra kerül a dolog, sokkal nagyobb kárunk lenne belőle. Magánuton azonnal üldöztem, nyomoztatam, mikor betegség őrve alatt nem jött a hivatalba, — de mint értesültem — Amerikába szökött. Mondom, sokkal jobb lesz, ha lármát nem ütünk és hagyjuk futni a gazembert: de ha a közgyűlés úgy kívánja...

A sikkasztás nem tudódott ki — elhallgatott.

Az igazgató ur a gyűlés után, mely neki bizalmat szavazott, elégedetten dörzsölte kezét és büszkén titított a homlokára.

— Van itt ész... direktor ur! Gratulálok.

Széll Kálmán ezen két lapjának rettentő ijesztésére azonban reácafol a »Pesti Hírlap« a következő kis hírről:

»A szabadelvű pártkörben ma este nagy érdeklődéssel vették körül a jelen voltak báró Feilitzsch Arthur képviselőt, a kiről azt híresztelték volt, hogy a párt egy csoportja körülötte azzal a szándékkal gyűlekezik, hogy esetleg a pártból kiváljanak.

Báró Feilitzsch Arthur erre megmagyarázta, hogy *semmi ilyenféle terve nincs* a kormány állását nem akarja nehezíteni s ellenzékét sem akar alkotni. Mindössze az történt, hogy ő (báró Feilitzsch) négy képviselőtársaságában megpendítette az eszmét, hogy Széll miniszterelnöknek a szabadelvű párt magatartására nézve javaslatot kellene tenni s azt mondta, hogy ő a maga részéről közölni fogja a nézetét a miniszterelnökkel. Egyebet nem mondott és inkább a kiengyelítést keresi mint a széthúzást.

A pártkörben meggyugodtak a felvilágosításban s este a párt állapotáról ismét kedvező jelentést adtak ki.

Ezzel azután vége is van azt hisszük a Feilitzsch báró csodaszerrével üttöt reklámnak. Feilitzsch báró nem fog akarni semmit, látrán, hogy az első mozdulatára mint rohannak rá a kormány csatlósai.

Mi őszintén megvallva, sajnáljuk ezt, mert most lett volna alkalom arra, hogy Kolozsvár II. kerületének képviselője, tanuló adja annak, hogy magas államférfi eszmék rejtőzzenek agyában. De hát úgy látszik jobban szeret leltári mameluknak maradni továbbra is.

Csodaszerről valószínűleg nem hitte el a főszekszése mellett megjelenő „Magyar Polgár“ sem, mely gyanus óvatossággal, meg sem emlékezett főszekszőjének honmentő tervéről. Vagy talán a szubvenciót féltette?

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Fővárosi tudósítónkól.

Budapest, május 12.

Küldöttségek.

Az ülés előtt öt deputáció vonult fel a katonai javaslatok ellen.

Itt voltak a miskolciak, udvarhelyiek, tégdiak, somlyóvársárhelyiek és szegediak. Miután Apponyi Albert gróf elnök fogadta őket, a deputácók a tanácskozóterem karzatait foglalták el.

Tizenegyedfél órakor azután Apponyi Albert gróf elnök megnyitotta az ülést azzal a szomorú jelentéssel, hogy a Háznak halottja van: *Schöszky* János uszódó képviselő halt meg.

Az elnök meleg hangon parentálta el az elhunytat és azután intézkedett a választás iránt.

A kitessékelte képviselő.

Nosz Gyula: Napirend előtt kért szót. Reflektál a Bud. Tudósítónak egy poprádi sürgönyére, a mely arról ad hírt, hogy a választók szólnak azért, mert a szabadelvű párt kötelezőből kilépett, bizalmatlanságot szavaztak. Ugy tudja, hogy ezt csak a liberális választók töredéke cselekedte meg. De nem ezt teszi szóva, hanem azt, hogy azt írta róla, hogy kényszerítettség a kilépésre. Sőt azt is mondja, hogy Széll Kálmán miniszterelnök kitessékelte. Ez nem áll. Ellenkezőleg többen arra akarták birni, hogy a pártban maradjon. Hivatkozni Szentiványi Árpádra és Bornemisszára mint tanukra ebben az irányban és hiszi, hogy nem fogják megcáfolni.

Barabás Béla beszéde.

Barabás Béla: Szintén napirend előtt kért szót, hogy szóva tegye a horvátországi eseményeket. Horvátországban — úgy mond — nap-nap után a magyar állam-szeme ellen törnek. A kormány eddig váltig azt állította, hogy ezek a dolgok fel-fújhatók.

Josipovich Imre: Igaz!

Barabás Béla: Magánértesítése van arról, hogy titálom van arra, hogy az ottani való tényeket a budapesti sajtóval tudassák. A horvátországi zavargásokért a miniszterelnök felelős. Felelős azért is, hogy a viszonyok idáig fajultak. (Viharos helyeslés a szélsőbalon.) Egész Horvátország telítve van magyar gyűlölettel és még vér-árán is el kell pusztítani mindent, a mi magyar. Most is mi történt Horvátországban? Tegnap Bródból több vasutas irt neki.

Kubik Béla: Minek mondat, hogy kik irták. Hisz megöltek őket.

Barabás Béla: Azt írják, hogy Bródban megtámadták a vasúti épületet. Huszonnyolc lövés nyoma van az épületen és halált kiált az ottani horvátok a magyarra.

Felkiáltások balról: Gyalázat!

Barabás Béla: Ezzel szemben a félhivatalosok azt írják, hogy ott minden csendes. Kapott egy levelet is, amely szomorú világot vet a Zágrábban élő magyarokra. A magyarságot gyalázzák és életük is immár veszedelemben forog.

A magyar államvasutások irták ezt. Már fegyverkezni is akartak, de nem tették, mert nem hiszik, hogy a kormány ezeket a gyalázkodásokat megtorlatlanul hagyja. Sajnos, hogy saját területünkön nem tudunk urak maradni.

Rátka: Itt le tudja a miniszterelnök tiporni a népet.

Hol a király.

Barabás Béla: Pedig mi csak azt kívánjuk, hogy megértjük egymást, azt,

hogy legalább nyelvünket sajátítsák el. És ha mi küzdünk a magyar állameszme ellen, hol a király?

Rigó: Nincs királyunk!

Nagy zaj keletkezik erre a néppárton.

Apponyi elnök a közbeszólót rendre-utasítja, amit a néppárt tappsal fogad.

Várady Károly: Nehéz a császárt királynak elismerni.

A néma többség.

Barabás Béla: Horvátországot ellenünk szítják és úgy látjuk, hogy ez a többség akarata. (Viharos tetszés a szélsőbaloldalon.) Mert ha nem akarata, miért nem emelik fel tiltó szavukat. Némák, pedig a többség kezében a kormányhatalom és mégis el kell tűnnünk a magyar állameszme pofonütését. Az egész horvátországi forr a magyar gyűlölettel. Felhívja a kormányelnököt, nyissa ki végre a szemét.

Olay Lajos: Ezt nem a horvátok maguktól csinálják, hanem Bécsből szítják, mint 48-ban. (Nagy zaj a néppárton.)

Barabás Béla: Horvátország visszavált szívünkkel, visszaért szeretetünkkel.

Josipovich Imre: Ez nincs így. Nem áll! (Zaj.)

Kubik Béla: Hát beszéljen. Fejtse ki nézetét.

Olay Lajos: Josipovich az becstületes ember, de ott csak egy Josipovich van!

Barabás Béla: Látnunk kellene azt Josipovichunk, hogy mi történtek ott.

Josipovich: Ott voltam! Láttam!

Barabás Béla: Ébredjen föl álma-ból a kormányelnök, a mikor a magyar állameszme veszélyben van. (Viharos taps a szélsőbalon.)

Széll válasza.

Széll Kálmán nyomban válaszára állott föl.

A szélsőbaloldal zajong.

Széll Kálmán: Ha azt akarják, hogy válaszoljak akkor Szathmáry képviselő ur hallgasson. Barabás azt állítja, hogy ott mindenki gyűlöli a magyart és ennek a kormány az oka és ez Bécsből történik. Hiszen természeti kérdésekről csak nyugalommal lehet tárgyalni. Ilyenről bírálatot mondani csak alapos információ alapján lehet.

Rátka: Nem bírni, hanem cselekedni kell.

Josipovich: Hallgassa meg a szónokot.

Felkiáltások balról: Maga az elnök?

Széll Kálmán: Hivatkozni minapi beszédére a horvát kérdésben. Nem tagadja, szponadikusan a magyar állameszme ellen küzdenek, de ott is inkább a zavargás a főcél. A bán erőlyes kézzel nyult bele ezekbe a mozgalmakba és éppen az utóbbi napokban oly apparátust mozgósított, a melylyel föltétlenül sikerül a reud helyreállítás. Nem áll az, hogy Bródban emberöléses fenyegetnek. Személyesen beszélt a horvát bán-nal, a ki azt jelentette, hogy a legnagyobb fegyveres erőt veszi igénybe, hogy biztos-ságot teremtsen. Nem áll tehát az, hogy a bán keze meg van kötve. Nem helyesli, hogy a magyar parlamentben hadat izennek Horvátországnak. Nem tagadja, hogy vannak egyesek ott, a kik a magyart gyűlölik, de generalizálni ezt nem lehet. A bán erőlyes kézzel fog dolgozni, de az, hogy ott forradalom volna, nem áll. Biztosítja Barabást, hogy szóla a királyt úgy informálja, a mint ezt tudása és becsülete parancsolja. (Zajos helyeslés jobbról, ellentmondás a szélsőbalon.) Sohases áll a korona és az informatív forrás között és így nem gátolta a közvetlen értesítést sem. Ne dobjon az ellenzék mindent egy kalapba, a mi Horvátországban történik. A horvátok zöme kázhoztatja az ott előfordult zavargásokat. Tudja az a zöm, hogy Magyarország nélkül Horvátország nem élhet. Mindenkiene vagyombiztonságát meg fogja védeni ott a kormány. (Helyeslés jobbról.)

Felkiáltások balról: Halljuk Josipovichot!

Elnök: Nem tudom, hogy Josipovich képviselő milyen címen kér szót.

Josipovich: Barabásnak akar felelni. A ház ehhez hozzájárul.

Josipovich beszéde.

Josipovich Imre volt horvát miniszter Barabásnak akar válaszolni. — Tegnap utazott Horvátországba és azt látta, hogy a lapok balul ítélik meg a helyzetet. Rendeljen el a kereskedelmi miniszter vizsgálatot és akkor meglátjuk, hogy a dolog semmis. Vagy jőjenek a képviselők oda Horvátországba és meg fognak győződni, hogy az egész csak komédia. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Barabás Béla személyes kérdésben visszautasítja a komédia szót.

Elnök utal arra, hogy Josipovichban sértő szándék nem volt.

Barabás ellenzi ezt, de mégsem engedheti az ottani események ilyen leki-csinylését. Nem engedti azt sem, hogy szavahihető emberek leveleinek valóságát egyszerűen letapadjuk. Elfogadja azt, hogy a kereskedelmi miniszter vizsgálatot indítson a vasúti vonalak mentén. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Széll: Helyes, megis tesszük.

Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Halljuk a horvát minisztert!

A napirend.

Elnök: A napirendre térünk át a kvótabizottság megválasztásáról szóló határozati javaslatra.

Lengyel Zoltán emelkedik fel szó-lásra. A jobboldal nagy robajjal vonult ki a teremből.

Felkiáltások balról: Botrány! Miért vonulnak ki!

A parlament lealacsonyítása.

Rátka László a házszabályokhoz kér szót. A jobboldalnak kivonulását ilyen módon a parlament lealacsonyításának tartja. Kéri az elnököt, függesse fel az ülést.

A szélsőbaloldal erre szintén kifélé in-

dul. Az elnök csenget, jelenti, hogy szólni akar. Erre a baloldal utközben megáll.

Apponyi gróf, elnök kijelenti, hogy arra, hogy a képviselőket itt tarthassa joga nincs.

Gajári Géza szintén ilyen szellemben beszél. Csúpan az szükséges a tanácskozás-hoz, hogy negyvenen legyenek jelen.

Kubik: Üljön le, azt ugys tudtuk.

Rátka László szavait akarja helyre-igazítani. Azt kifogásolta, hogy abban tendencia van, hogy a mikor balpárti képviselő szólásra emelkedik, akkor a jobboldal kivonul. Kezdte ezt maga a kormányelnök. (Tiltakozás a jobboldalon.) Arra kéri az elnököt, gondoskodjék arról, hogy ilyen jelenetek ne ismétlődjenek. Egyébként, ha nem intézkedik, akkor ez a párt vissza tudja adni a jobboldalnak a kölcsönt. (Zaj a jobboldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormányelnököt tendencia nem vezette, hanem a főrendiházba ment és azért hagyta el a termet.

Kubik Béla utal arra, hogy a folyosón több jobbpárti képviselő közte Kiss Ernő is, azt mondták, majd meglátjátok mit tesszünk, ha Lengyel beszél. Tehát a jobboldal kivonulása célzattól történt.

Zichy Jenő gróf megerősíti Kubik kijelentését.

Elnök utal arra, hogy ezek voltaképpen magánügyek és nincsenek összefüggésben a házszabályokkal és ezzel Lengyel Zoltánnak adja a szót.

Lengyel Zoltán kijelenti, hogy érdekes bevezetés volt ez a becsületes....

Elnök: Ezért rendreutasítja.

Lengyel: Ez nem sértés.

Elnök: Éppen a képviselő ur utasította vissza tegnap ezt a kifejezést és ezzel megállapította, hogy sértést képez.

Lengyel Zoltán most a kvótabizottság megválasztása ellen beszélt. Megokolja ezt részben pártállásával, másrészt azzal, hogy a kvótabizottság működése az utóbbi négy esztendőben ugys meccelőlt volt. Szóba hozza a horvát eseményeket és azok kapcsán támogatja a bán személyét.

Apponyi grófot az elnöklésben.

Dániel Gábor alelnök váltotta fel.

A kormányelnök több képviselővel beszélget.

Egy kis vihar.

Lengyel Zoltán: Nem baj az, hogy a kormányelnök nem hallgat ide, sőt megengedem neki, hogy többször ki is menjen a teremből, mert ma alkalmat nyujtok neki időben, hogy meghallgasson.

Drakovics: Micsoda szemtelenség ez, Andrassy Tivadar fölugrik helyéről: Ez már igazán sok!

(Nagy zaj keletkezik az egész jobboldalon, de az elnöki csengő szóra csakhamar elül.)

Lengyel Zoltán folytatja beszédét és azt állítja, hogy bennünk Ausztriában még a szállítási tarifákban is megkérősitának. Most szünetet kér, a mely után folytatja beszédét.

Tíz perc szünet.

Lengyel Zoltán folytatta beszédét az ülés végéig az ellenzék élénk helyeslése mellett.

A főrendiház ülése.

Elnök: Csáky Albin gróf.

Elnök a hosszú szünet alatt, mióta a főrendiháznak nem volt ülése — elhalt főrendiekről: Nikolics Fedor, Bittó István, Tóth Lőrinc, gróf Andrassy Aladár, Madarassy Pál, báró Bánffy Józsefről emlékezik meg őszinte részvétellel s inditványozza, hogy elhunytak felett jegyzőkönyvileg adjanak részvételük kifejezést. (Helyeslés.)

Felolvasták a miniszterelnök három-rendbeli átiratát az időközben szentesített törvényekről.

Jókai Mór egészségének helyreállítására 8 heti szabadságot kért, a mit a Ház megad neki.

Esterházy Mihály gróf főrend képviselővé választott. Képviselősege alatt főrendi joga szünetel.

Felolvasták ezután a belügyminiszter átiratát királyi meghívó levelek kieszközölése tárgyában. E szerint Chorin Ferenc és Rákosi Jenő kinevezett főrendek és gróf Hunyady Károly meghívó levelét kihirdetik.

Gróf Andrassy Aladár, Tóth Lőrinc elhunyt főrendek helyébe megválasztották a legfőbb ügyelmi bíróság tagjaivá báró Révay Simont és Chorin Ferencet, póttaggá gróf Viggázó Ferencet. A megválasztottak rögtön letették az esküt.

Tudomásul vették a mentelmi bizottság jelentését, mely szerint Szolozsok Gyula mentelmi jogát felüggesztették, gróf Esterházy József mentelmi ügyében az ügyet befejezettnek jelentették ki s az iratokat visszaküldték a bíróságnak.

Tudomásul vették az igazoló bizottság jelentését az elhunyt főrendeknek a tagok sorából való törölése tárgyában, valamint a gazdasági bizottság jelentését az utóbbi évnegyedben történt kiadásokról és bevételekről.

A jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra		2 korona
Negyed évre		6 „
Félévre		12 „

„UJSÁG“

szerkesztősege és kiadóhivatala Kolozsvárt, Egyetem-utca.

A tisztviselők Széll Kálmánával.

(Express tudósítás.)

Budapest, május 12.

Az országos tisztviselő-egylet küldött-ségét ma fogadta Széll Kálmán miniszterelnök. A tisztviselők a fizetésjavítás ügyükben tisztelegtek a miniszterelnökkel. Vöröss László volt keresk. államtitkár vezetése mellett, ki a következő beszédet intézte a miniszterelnökhöz:

Nagyméltóságú Miniszterelnök Ur!

Kegyetlen Urunk!

Az állami tisztviselők országos egységetének igazgató-választmánya, mint az állami tisztviselők egyetemének, jogainak is hivatott hirdetője, megjelentünk Nagyméltóságod előtt, hogy mindenekelőtt hálás köszönetünknek adjunk kifejezést azon jóakarattól, melyet a Nagyméltóságod bölcs vezetése alatt álló kormány az állami tisztviselők fizetéseinek rendezéséről szóló törvényjavaslat benyújtása és a javaslatnak a pénzügyi bizottságban történt gyors letárgyalása által a tisztviselők rég nélkülözött jogos cselekedetével szemben tanusított. Az állami tisztviselők figyelmét nem kerülte el, hogy a törvényjavaslatnak a bizottságban pártkülönbség nélkül egyhangú nagy rokonszenvvel fogadtattot s hogy a javaslat a nagyméltóságú kormány előkezny: hozzájárulását és igen sokszor a kormány kezdeményezésére, a tisztviselők előnyére lényegesen megjavítva terjesztett be. A legutóbbi politikai események szép reményeinket mostanában legalább is alászállították és a tisztviselők körében általános a jövő miatt a lehangoltság és aggály és ez szolgáljon mentesítő, hogy habár feltétlenül bízunk is Nagyméltóságod bölcs vezetésében álló miniszterium adott ígéretében, jóakarátában, mégis kérjük, méltóztassék bölcsességével odaahatni, hogy e sürgős törvényjavaslat soron kívül vétessék tárgyalás alá (Zajos helyeslés), hogy annak visszaható ereje érvényesíthető legyen. (Zajos helyeslés.)

Széll Kálmán Örömmel látom magam előtt a tisztviselők küldöttségét és magamév teszem azon ügyeket, a melyekkel szonokuk a tisztviselők fizetésrendszeri javaslatának halogatását megokolta. Az önk mostani érdeklődése, összhangja annak az érdeklődésnek, a melylyel én itt egy ország tisztviselői iránt viselkedtem. Nemcsak mint az első tisztviselője ez országnak, hanem már kora ifúságomtól kezdve is meleg szeretettel vonzódtam a magyar tisztviselői karhoz. Midőn önk először jelentek meg nálam, azt mondtam, hogy az önk kérdése jogos, méltányos és a fokozatos megvalósításra alkalmas. Most többet mondom. A javaslatot beterveztetett olyképen, hogy a szerint összes királmalmak egyezsere válto-sulnak meg. Nyugodjanak meg abban, hogy úgy cselekszünk, a hogy a nagy elvi szempontok megengedik. Legyenek türellemmel, szeretetemet egész melegevel kérem erre. Ezt a javaslatot többé a napirendről levenni nem fogjuk, de nem is lehet. A pénzügyi bizottságban már arra az álláspontra helyezkedtem, hogy vizsgáljuk meg a tisztviselők jogos követeléseit és visszamenőleg, de csakis visszamenőleg 3 millió koronát állapítottunk meg, a mennyiben belátom, hogy e kérdést az összes állami érdekek tekintetbe vételével kell elintéznünk. Nyugodjanak meg és bízzanak meg ebben. A lehangoltság okát nem látom. E kérdés meg fog oldatni előbb-utóbb. A mai helyzet az ellenzék állásfoglalása következtében mindnyájunktól, úgy a kormánytól, mint az állami tisztviselőktől önfeláldozást követel. Most is e percben izdatlan jövőnk a csatából, nap-nap után meg kell küzdenem, sőt némelykor órákig kell kieroszakolnia a figyelmet. Hát nem veszel el az én testemből és véremből e küzdelem napról-napra egy atomot. Még most is izdad a homlokom a sivar küzdelemben. És ennek csak úgy lehet végét szakítani, ha a passzív resistencia mellett kitartunk.

Higgyék meg, hogy nem fogom engedni, hogy az alkotmány és a szabadság a harcban tönkremenjen. A miről most folyik a harc, az sivar képet nyújt. A korona és a nemzet érdekében nem engedhetem, hogy az általános, elismert fontos létezőt törvényjavaslatok a kisebbség akarata következtében napirendről levezessenek. A magyar szabadság, parlamentarizmus és a magyar államiság érdekében a küzdelem folytatására s passzív resistencia az egyedüli helyes nem engedm, sem kipusztulni nem lehet. Különbem meg vagyok győződve, hogy a törvényhatóságok háromnegyed része velünk érez és nemcsak itt lesz. Nem tudom, hogy ez a küzdelem meddig fog tartani, de bizonyos, hogy a néhány hónapi halasztás miatt nem volna helyes, hogy a tisztviselők javaslatai az összes fontos javaslatokat megelőzve, már most tárgyalassanak.

Ezt a haladékokat ne nekem, hanem az ellenzék állásfoglalásának tulajdonítsák. Legyenek meggyőződve, hogy jogos követeléseik előbb-utóbb érvényesülni fognak. Tehát látják, nem szokásos deputációs beszédet mondtam, hanem feltártam tisztán, ny

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, május 13.

— (Iskolai vizsgálatok.) A kolozsvári ev. ref. kollégium ezidei vizsgálatai május 4-én vették kezdetüket, a midőn is a 8-ik osztály egészségtani vizsgája tartott. Tegnap kezdődtek a magántanulók írásbeli vizsgálatok folytatólag, június 22-ig tartanak, június 24-én azután az iskolai év ünnepélyes bezárása következik. — A szóbeli érettségi vizsgálatok június 25-én kezdődnek.

— (Egy tanfelügyelő fegyelmeje.) Csongrádvármegye tanfelügyelője, Tergina Gyula, a tápói választás alkalmával jónak látta a legnagyobb pressziót gyakorolni a tanítókra, természetesen nem az ellenzék érdekében. A tanfelügyelő ellen Kubik Béla s még néhány jelenvolt képviselő jelentést tett a közoktatásügyi kormányfőnél, mely el is rendelte Tergina ellen a fegyelmi vizsgálatot s ennek vezetésével Csongrádvármegye alispánját bízta meg.

— (Elhunyt képviselő.) Budapesti tudósítónk jelenti, hogy Scitovszky János orsz. képviselő Budapesten tegnap meghalt.

— (Az E. K. B.-ről.) Az EKE. vármegyei osztályai most állítják össze kirándulási programjait. A Brassóvármegyre vonatkozó kirándulási program most jelent meg, mely a következő kirándulásokat tartalmazza: Május 24-én a Krizbai vár-hegyre. Ez alkalommal Barcaufaluban agyagedényekből háziipari kiállítás lesz. — Június 7-én a Tömösi szorosba, a hol a Keresztényhavas és a Nagyokhavas által alkotott szorosban áll Kis Sándor és székelei dicső harcát megörökítő emléke. — Június 21-én a Dong havasra, mely az új törvényhatósági út által a kirándulók részére most lesz egy nap alatt megjárható. — Augusztus 2-án a Kiskirálykőre, a hol az EKE-nek menedékháza van és innen a Kré-paturára, a hol szintén EKE. védőkunyhó van. — Augusztus 29., 30., 31-én lesz az EKE. egyetemes közgyűlése Brassóban, mely alkalommal a Czenkre, Hétfaluba és a Csukásra lesznek kirándulások. — Szeptember 6-8-ig három napi kirándulás a Bucecs-re. Végül az ősz folyamán Kőpeczre s a Homoród-almás cseppk barlanghoz. — Erdély egyéb vidékeire nézve a kirándulások így állapítottak meg: Május 17-én Tordahasadék, május 21-én Torockó, május 24-én Dobrin. Pünkösdkor Revi-szoros. Június 7-én Árpád-csúcs, június 11-én Récizsei vizesés, június 14-én Runki-szoros, június 21-én Magurai villatelep, június 28-29-én Ponori csatája. Július 5-én Vigyázó, július 12-én Galbina, július 19-én Meleg-Szamos forrás-vidéke, július 26-án nagyobb kirándulás a Retyezára. Augusztus 2-án a Székelyföldre, augusztus 9-én a Negoja, aug. 16-án Ünökő. Szeptember 6-án Marosujvár. Nem tartjuk fölöslegesnek egyúttal megemlíteni, hogy az EKE. kedvezményeiről külön kis füzet jelent meg az EKE. titkári hivatalában. A kis füzet részletesen tájékoztatja az EKE. tagokat mindazokról a kedvezményekről, melyeket az arcképes évi tagsági jegy felmutatása esetében igénybe vehetnek. A kedvezmények nagyszámúak. A különböző vonatkokon, hajókon, a budapesti színházakban, a hazai fürdőkben, újságok megrendelésénél, magán-cégeknek stb. 10-50%-ig menő árkedvezményeket kapnak az EKE. tagok. Az erdő- és bányatiszti szállodákban díjtalanul szállhatnak meg. A kedvezményeket a tagok mind sürűbben veszik igénybe, úgy, hogy az idén közel 1000 tag váltotta ki egy koronáért arcképes igazoló-jegyét, melyhez csatolva van a kedvezményekről szóló kis füzet.

— (A kolozsvári tanári kör) e tanévben utolsó ülését június 7-én, Désen tartja az állami gimnáziumban, melynek tanári kara testületileg csatlakozott a körhöz. Az ülés és az egész kirándulás tervét később közli az elnökség a tagokkal, már most kéri azonban, hogy a résztvevni szándékozók a titkárt erről értesítsék.

— (Egy hitbizomány zár alá helyezettése.) Egy grófi család hitbizományának zár alá helyezéséről van szó, ami mindenesetre érdekes dolog a maga nemében. Hánapokkal ezelőtt nagyban foglalkozott a sajtó a gróf Königsegg családban fölmerült viszálykodásokkal, melyek eredete annak a nagyobb hitbizományi kölcsönnek körülményeiben keresendő, melyet Königsegg Fidélné a hasznélvező gróf öhajtott fölvenni. A tanci bírtok ugyanis nagyonis elhanyagolt állapotban van, az ügyek nem vezetnek kellőképpen s miután a hitbizományi hasznélvező véderőket irta ki s az ekkép kopárrá vált területeket nem használhatta, gróf Königsegg Lajos panaszos beadványt intézett az aradi törvényszékhez, melyben kérte, a fentiekre hivatkozva, hogy a hitbizomány zár alá helyzettessék. Egyben a gróf a földmívelésügyi miniszteriumnál is kérelmezte a leg-szigorubb vizsgálatot ez ügyben, ezenkívül egy, a közigazgatási ügyekben elismert szaktekintély, orsz. gyűl. képviselő, hrv. szent, interpellálni is fog e tárgyban a parlamentben. Mindenesetre érdeklődéssel várjuk az ügy kimenetelét.

— (Öngyilkos társalkodónő.) Szomorú eset, valóságos tragédia hírt közlik velünk Nagyváradról. Egy feltűnően szép leány öngyilkosságot követett el, hogy a világ lenézését elkerülje. A fiatal leány Németországból került Nagyváradra, hol egyik előkelő gyáros házában vállalt társalkodónői

állást. A napokban, este, eszméletlenül, görcsök között fetregve lelték szobájában a szerencsétlen leányt. Az azonnal előhívott orvos nyomban mérgezést konstatált. A társalkodónő a kórházba szállították, de a legadaadóbb ápolás sem tudott segíteni rajta. Másnap éjjel nagy kínok között meghalt. Az öngyilkos leányt fölboncolták s ekkor derült ki, hogy a szerencsétlen nő a közeli anyaság előli félelmében követte el vézetes tettet. Temetésre tegnap folyt le Nagyváradon, hol az öngyilkosság részletei általános érdeklődés tárgyát képezik.

— (Budapesti vendégek városunkban.) Egyre-másra érkeznek az ország különböző vidékeiről a bejelentések, melyek Kolozsvárt tűzik ki egyes kiránduló csoportok célpontjait. Tegnap adtunk hírt a szegediek népkörének jöveteléről, most ismét egyik előkelő fővárosi társaság, a Magyar vasúti és hajózási klub alelnöke, Ludvig Lajos máv. igazgató értesítette az Ekét, hogy a klub június 28. és 29-én kirándulást rendez Kolozsvárra. melynek intézését a kolozsvári üzletvezetőség szűkebb bizottsága végzi. E bizottság a részletek megállapítása céljából már érintkezésbe is lépett az Ekével. Az Eke készségei fölajánlotta a kirándulás szervezésére szolgálatait s így vállaltva az üzletvezetőség bizottságával, mindent elkövetnek arra nézve, hogy a budapesti vendégek itteni két napját minél kedvezesebb és kellemesebb tegyék.

— (A Szent Imre-egyesület alakuló diszgyűlése.) Említettük, hogy a Szent Imre-egyesület a hó 17-én, vasárnap redout nagytermében alakuló diszgyűlést tart. A meghívókat már kibocsátották; e szerint a gyűlés programja a következő: 1. Szózat, éneklés az ifjuság énekára. 2. Megnyitó beszéd, mondja: Páll István apátkanonok. 3. Ünnepi beszéd, tartja: Farkas Lajos dr. Egyetemi tanár. 4. Ünnepi óda, írta: Schöner Ferenc, szavaja: Övenden Sándor, az egyesület főtitkára. 5. Majálth György grófnak a budapesti „Szent Imre-egyesület” elnökének üdvözlő beszéde. 6. Záróbeszéd, tartja: Benke Antal, az egyesület elnöke. 7. Hymnus, éneklés az ifjuság énekára. Este a Nagy Gábor vendég-lőjében társas vacsora lesz, a melyre a jegyek Nagy Gáborral és Övenden Sándor titkárnál lehet kapni (Egyetem-u. 10.).

— (Iparosok figyelmébe.) A kolozsvári ipartestület az érdekelte iparosok tudomására hozza, hogy a keresk. min. 14680—1903 s. elvi határozata alapján posztó (és így cipő) kereskedők mértékvevással nem foglalkozhatnak, mert a mértékvétel a ruha (illetve a cipő) készítő munkának alapja és előfeltétele s így az a képesítéshez kötött szabó (illetve cipész) ipar körébe vágó munka és azt csakis erre jogosított iparos végezheti. Miről ezután is értesítjük az érdekelte szakiparosok s egyszerűsind föl-kérjük, hogy az előforduló visszaéléseket azonnal az ipartestület titkári hivatalába jelent-sék be.

— (Élelmes szerző.) Előkelő alpe-resei voltak tegnapelőtt a kolozsvári köz-ségi bíróságnak. Több mint 50 uriaszony, egyetemi tanárnék, ügyvédnék stb. állottak Szebi Samu k. bíró előtt. Babos László dr. nagybecskereki ügyvéd volt a felperes. Babos nem régen egy könyvet írt a „Magyar nőkről.” A könyvnek egy-egy példányát elküldötte Kolozsvár előkelőbb uriaszonyai-nak is. Ezek a könyveket el is fogadták s talán már régen meg is feledezték róla, mikor Babos felszólítást küldött, hogy fizessék meg a könyv árát. Az uriaszonyok természetesen nem reagáltak a felszólításra s így az ügy Babos László dr. panaszra folytán a közügyi bíróság elé került. Az ítélet a felperesnek semmiesetre sem tetszik, mert a közügyi bíróság keresetével el-utasította azon helyes és törvényes indok-lással, hogy a rendelés nélkül küldött könyv megfizetni senki nem köteles.

— (Ezüst koszorú a vívóverseny győztesecinek.) Említettük, hogy a Szemer-féle nemzetközi vívóversenyen győztes két kolozsvári vívónak: Sárpai László és Sárpai Istvánnak a helyi sportkedvelők ezüst koszorukat szándékoznak adni. A mint érte-sztünk, a koszorúkra Vermes Lajos és Chappon Samu báró vítmesterekhez te-kintélyes összegeket küldöttek be, úgy, hogy azokat az e hó 21-én tartandó vívóakadé-mián át is nyújthatják a nyerteseknek.

— (Hangverseny Tordán.) Igen szépen sikerült táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendezett május 9-én Tordán a kolozsvári unitárius theologia ifjusága a tordai unitárius templom kijávitási költsé-gének fedezésére. A hangversenyt, mely pont 8 órakor kezdődött, a papnövendékek daloskora nyitotta meg, melyet Solymosy Emilia kisasszony szép szavazata követett. Ezután Kiss Sándor és Kelemen Sándor papnövendékek duettje gyönyörködtette a közönséget, majd dr. Doross György theol. dékán érdekes és tanulságos felolvasást tar-tojt. — Erre az est fénypontja következett. Rosenfeld Aladár, ez a fiatal zongora virtuoz-ült a zongorához és káprázatos technikájá-val valóban extázisba hozta a közönséget. Szűnni nem akaró tappsal honorálta a pub-likum a fiatal művészt, úgy, hogy játékát kétszer is meg kellett ismételnie. Pap Do-mokos „Uj apostol” című szép költeményét szavaltta el ezután Gál Miklós erőteljes hévvel, mely után a daloskór énekelt el egy néhány népdalt. Ürmössi József papnöv-endék mlmlattató monologia után Kiss Sán-dor szólója lepte meg a közönséget. A dus műsört a külföldön is híres hegedű-művész Fekete Ferenc gyönyörű népdalra zárták be. A tapsból bőven kijutott a sze-replőknek. A hangverseny 11 óra felé véget

értvén, utána tánc következett, mely más-nap reggeli 7 óráig tartott. A mulatság anyagilag is fényesen sikerült, a befolyt tiszta jövedelem 600 korona volt. A tor-dai közönség fájó szívvel vett búcsút a ko-lozsváriaktól, de azon erős reményének adott kifejezést, hogy nemsokára viszont-láthatja őket. El nem mulaszthatjuk, hogy őszinte elismeréssel ne adozunk Iszlai Márton énektanárnak, kinek buzgalmodása eredményezte ezt a meglepő sikert.

— (Baleset munkaközben.) Valami gőzcsapot kellett tegnap délután a gőzgépen megigazitania Reznák Márton városi műjeggyári főgépésznek. Neki is fogott a munkának, de nem fejezhette be, mert köz-ben baleset érte. Ugyanis, mikor a csapot megnyitotta, a hirtelen kitöltött gőz karját több helyen súlyosan összeégette, úgy, hogy ájultan esett össze. A mentők be szállítot-ták a kórházba.

— (Budavárának visszavívása.) A jövő héten május 21-én lesz ötvennegye-dik évfordulója annak a dicsőséges napnak, a midőn a magyar honvédek a császári csapatoktól visszavívták Budavárát. Nagy, felejthetetlenül nagy nap ez, melynek soha-sem szabad elenyésznie emlékeztetőnk-ből. — Övezzük glóriával a hősök emlékét, idézzük föl e napot szívünkben s becsúljuk meg az ü-nnep jelentőségét, hogy az ősök földidejével örmagunkat megbecsülhessük. A buda-pesti negyvennyolcas honvédek, mint minden évben, ez idén is hazaifas kegyelettel ülik meg az évfordulót. A Budán tartandó gyász-mise után díszes fölvonulást rendez a hon-védegyelet különféle asztaltársaságokkal egyet-temben a honvédszoborhoz, honnét a vár-ostromban elesett honvédeknek a Krisztina-városi temetőben levő sírjához zarándokol majd az ünneplő csapat.

— (Feleséggyilkosság.) A maros-tordamegyei Sárdon a múlt-hó 24-én hir-telen, minden előzetes betegeskedés nélkül elhalt Ilyés Jánosné. A halottkém termé-szetes halált konstatált; azonban mégis feltűnt az egészséges asszony hirtelen ha-lála és a nyárádszeredai csendőrség jelen-tést tett a kolozsvári kir. ügyészségnek, a honnan a jelentést átküldötték az illetékes marosvásárhelyi kir. ügyészségnek. Lázár Miklós alügyész, Köllő Ignác vizsgálóbíró és két törvényszéki orvos Marosvásárhely-ről kiszállottak és a hullát exhumálás után felboncolták. A boncolás igazolta a gyanút, a mennyiben ez orvosok megállapították, hogy az asszony akasztás folytán halt el. Most már az a kérdés merült föl, hogy öngyilkosság, vagy gyilkosság esete forog-e fenn. A férj azt állítja, hogy az asszony öngyilkossá lett; az ügyész nem adott hitelt ezen állításának és minthogy sok és nyomatékos gyanuek szól a férj bűnössége mellett — Ilyés Jánost letartóztatta.

— (Az ó-gyalfai plebánus.) Ocsvay Ágoston ó-gyalfai plebánus elfeledkezett arról, hogy ő magyar ember; elfeledkezett arról, hogy magyar pap; avagy talán egye-bütt óhajtott kiváló érdemeket szerezni magának, oly módon, hogy az ottani róm.kath. iskola minapi vizsgáján a Hímusz éneklését betöltötte. Szégyen, gyalázat, hogy egy magyar iskola falai közt ilyen tilalom is megszűlethet. Szégyen, hogy egy ma-gyar plebánus ilyen eltévelyedésekre vete-medik s botránny, hogy éféle merényletek után a jámbor és türelmes magyar nép megelégszik egy pár zokszóval, a helyett, hogy erőlyesen szerezze magának kellő elégtételt uton-utólen megsejtett jogaiért.

— (Uj román lap.) Egy nagyszem-beli lap azt a hírt bocsátja világá, hogy a „Tribuna” helyett a román tulzók egy új lapot akarnak alapítani. A lapot szintén a „Typographia” nyomdában adnák ki, a melyet reorganizálni szándékoznak. E célból 1000 bíró 100 koronás részvényt akarnak kibocsátani s így a részvénytársaság alap-lókéjé 100,000 koronára emelni. A hir-adás megbízhatósága iránt igen komoly aggodalmaink vannak, a mennyiben egy másik hír szerint a „Typographia” részvénytársaság e hónap 20-án közgyűlést tart, a melyen a felszámolást akarják kimondani.

— (Meghívó.) A kolozsvári polgári tekőz-társaság 1903. május 14-én, csütörtök-ön este 7 órakor rendez helyiségében tartja évi közgyűlést, melyre a társaság tagjai ez uton is meghívatauk.

— A kolozsi sósfürdő. Kolozsról a következő értesítést kaptuk:

Rég érzett hiányt pótol a fürdőtele-pen emelendő azon kényelmes berendezésű új csinos épület, mely 40 uj kabint; férfiak, nők és gyermekek számára külön-külön tükörfürdőket foglal magában s melynek építése által a fürdő orvosi rendeleter fel-kereső közönség, kedvezőlen idő esetén is, biztosítva van gyógykezelése akadálytalan folytatásában.

A tükörfürdők és kabinokon kívül van két gőzkamra, két masszírozó-szoba és két édesvíz tus a sósvíz lemosására.

A mi azonban az átalakításban leg-becesebb eredmény, az a kristálytisza feregmentes 31 százalékos só tartalmu gőz-zel melegített víz, mely a fürdőépülettől 175 méter távolságra fekvő sósvízforrás felfogó medencéjéből nyer bevezetést s melynek tartalmát dr. Fabinyi Rudolf egye-temi tanár ur volt szíves megállapítani s 2484/85—1903. számu kimutatásban velünk közölni bizonyosságul annak, hogy 1000 vízműszben 310/04 százalék a chlor-natrium, a mi meghaladja az országban levő összes sósvizek sótartalmát.

A fürdő igénybe vevő közönség irányában kedves kötelességünknek tartjuk tájékoztatást nyújtani arról, hogy a város polgármesterénél, mint fürdőigazgatósági el-

nőknél pontos nyilvántartás van egybeál-lítva, arról, hogy Kolozson, melyik utcában, melyik házszám alatt, kinél, milyen árban, a fürdőtől mekkora távolságra, hány egyén számára, milyen lakások állanak rendelkezésre a június 5-én megkezdődő augusztus 30-ig tartó rendes és Szeptember 1-től Október 30-ig tartó utó fürdőidény tartamára?

A ki tehát egy bizonytalan eredményű szálláskeresés költségei s kellemetlenségei-től magát megkímélni kívánja, az igényei felfejtésével szíveskedjék mielőbb közvetlen-től a város polgármestere Münstermann Győzőhöz fordulni, a ki 48 óra alatt min-den megkeresésre választ fog adni.

A Kolozson levő lakások legnagyobb részt olyanok, a melyekkel a fürdőző kö-zönségnek saját koszt előállítására alkalmas konyha, továbbá a szobákban butor áll ren-dekezésre. Néhol ágynemű is. Ily lakások inkább családok részére ajánlatosak. — De vannak a fürdőterületen is csinosan beren-dezett, a város tulajdonát képező szobák, melyek a fürdőterületben kosztolni szán-dékozók számára előnyösebbek. Ily szállá-sokra nézve is a város polgármesteréhez kérjük fordulni.

A megkereső levélben mindenesetre kér-jük kitenni, hogy a családtag — esetleg cse-léd számára, melyik hónapnak melyik nap-jától meddig van az előlátásra szükség.

— (Pályázat-hirdetés.) A dévai m. kir. állami tanítóképző intézet jövő tanévbe összesen 120 növendék és pedig a négy osz-tályba egyenként 30 vétetik fel. A felvett nö-vendékek most bennlakók s a lakás, fűtés, vi-lágítás és mosatás, sőt részben a gyógykezel-tetésben is ingyen részesülnek. Az élelmezés havi 25 koronába kerül, mely összeg alól tel-jes és részbeni fölmentések nyújtnak, kellő indokolásu folyamodás ellenében. Az 1 koronás bétlyeggel ellátott folyamodások 1903. június 15-ig, az intézet igazgatóságához nyújthatók be, hol a részletekre nézve bővebb felvilá-gosítás nyerhető.

— A tisztelet olvasóközönség figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Gaedicke A. osztálysorsjegy-gyűjtőde hir-de-tésére. 2-5

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szerda: Hoffmann meséi. (szünet XXIV.) Csütörtök: Annuska. (bérlet 198.) Péntek: Faust. (b. 199.) B. Szabó J. m. v. Szombat: Bob herceg. (b. 200 sz.) Vasárnap d. u. Iphigenia Talrisban. Vasárnap este: Csizmadia, mint kísértet (b. 201. sz.)

* A sevillai borbély. Rossini vig operájának tegnap esti előadását két vendég-fellépés tette különösen érdekessé és a ven-dégek közreműködése által az előadás ki-emelkedett a szűrke, köznapu művészi élve-zetek sorából. Első sorban Szoyer Ilonkáról szólnak, kit tegnap este a közepes számban összegyűlt közönség az utóbbi időben szo-katlanul meleg és szívólyos ovációkban ré-szesített. A mint Szoyer Ilonka tegnap este az énekművészet ugyancsak nehéz terrenu-mán produkált, az felmúlja mindazt, mit az utolsó évtizedben Kolozsvárról hallot-tunk. A mit az opera zavarlatlan menetére való tekintettel megismételni lehetett, azt a közönség zugó tapsaival meg is ismételtette. Nincs ma szubrett széles e hazában, ki Szoyer Ilonkával e tekintetben versenyezhetne. De mindez egymagában talán nem is lenne elég arra, hogy oly mértékben hasson reánk Szoyer Ilonka szereplése, ha nem járulna ahhoz a klasszikus szépségű énekművészet-hez hozzá, a kecses, kedves és temperamentu-mos egyénisége, a melyből szerteáradó pajzán jókedv ellenállhatatlanul kapja meg a kö-zönséget.

A másik vendég: B. Szabó József, az aradi színház baritonistája, ki a címszere-pet énekelte. Szabó intelligens, képzett éne-kes, kinek tiszta, tőde hangja, ügyes, ötles-játéka biztosította a közönség elismerő rokonszenvét.

Vécsey Géza e szerepben komikus, hatásokban bővelkedő alakítást nyújt. Éneke precíz, tiszta, mint mindig.

Hunfi, Dezséri, Váradiné énekelték tegnap este is a többi főbb szerepeket.

Az előadás a jobbak közé tartozott és így a közönségnek végre egy élvezetes elő-adásban volt része, a mi mostanában nálunk fehér holló számba megy. (—g.)

Táviratok

— Fővárosi és vidéki tudósítóinktól. —

A király a helyzet szanalása érdekében.

Budapest, május 12. (érk. 10 ó.) A Zeit-nak írják Budapestről, hogy a király mostani budapesti tartó-zkodása alatt valószínűleg több ve-zető politikussal fog beszélgetést folytatni a helyzet szanalásáról. A helyzetből következik, hogy a ki-rály csupán a kormány hívei-vel fog beszélni, mert a válság megoldása már csak a többségtől várható.

Széli Kálmán válasza és a porta.

Budapest, május 12. (érk. 10 ó.) Konstantinápolyból jelentik: A ma-gyar miniszterelnöknek a szalo-niki-i események ügyében nemrég-

ben hozzá intézett interpellációra adott válasza a Yildiz-palotában kielégítő, megnyugtató hatással volt.

Eötvös Károly ünneplése.

Budapest, máj. 12. (érk. 11 ó.) Eötvös Károly országgyűlési kép-viselő tiszteletére ma az egyetemi ifjuság fényes tüntetést rendezett. A tüntető menet, a mely több száz egyetemi hallgatóból állott, a Mü-egyetem udvaráról indult el a füg-getlenségi pártkör felé, utközben zajosan éljenzéven Eötvös Károlyt és az ellenzékét. A pártkör előtt az ifjuság kebeléből Jakab Sándor egye-temi hallgató üdvözölte remek, ha-zafias beszédben Eötvös Károlyt, mire ő szép és lelkes beszédben válaszolt s az ifjuságot hazafias-ságra és egységre buzdította. Este a „Pannoniá”-ban fényes lakomát rendeztek Eötvös Károly tiszteletére, a melyen ott voltak teljes számban a függetlenségi képviselők. A la-koma során a felküzöntök sorát, Melha Tibor egyetemi hallgató nyi-totta meg, emelkedett hangu kö-szöntőjében éltetvén Eötvös Károlyt. Ezután Eötvös Károly emelte poharát Kossuth Ferencre s őt mint az egységes ellenzék vezérét éltette. Be-szélt még igen sok függetlenségi képviselő, köztük Benedek János, ki az ifjuságot kitartásra és lelkese-désre buzdította.

A diszes lakoma a reggeli órákban ért véget.

A diák-kongresszus.

Budapest, máj. 12. (érk. 12 ó.) Ma volt a diákkongresszus második napja. A tanári kar részéről Balogh Jenő egyetemi tanár volt jelen. — Napirenden a »mensa akadémia», a diákasztal kérdése volt. Elhatáro-zták, hogy az egyetemi városok min-tájára a vidéken is szerveznek diák-asztalokat.

Eppen a határozatot hirdette ki az elnök, mikor a debreczeni kollegium kiküldöttjei megérkeztek a karzatra. Erre kitört a láрма:

— Éljen Debreczen! Rekesszék be a kongresszust! Nem tanácsko-zunk addig, míg a debreceniek in-dítványát napirendre nem tűzik.

Elnök: Akarnak-e az urak ta-nácskozni; hajlandók e rendben es csendben tanácskozni?

A karzat feleletül rázendítette a Kossuth-nótát.

Balogh Jenő tanár erre eltávozott utasítást kérni a rektortól. A polgár-mester pedig karhatalommal ürtette ki a karzatot.

Mire Balogh Jenő visszatért már csend volt, mert a lármásabb elemek kivonultak, csupán a kolozsváriak, bu-dapestiek és pozsonyiak voltak benn.

Kéty Endre előadó alig fogott bele a második pont: a diáksajtó ügyének ismertetéséhez, a künnre-kedtek nekiesetek az ajtónak és ökleikkel kezdték azt döngetni.

Attól tartottak, hogy betörik az ajtót — és ezért a tárgyalás felfüg-gesztették.

Erre a kinnrekedtek követeket küldöttek a terembe és kérték, hogy vegyék tárgyalásra a debreceniek indítványát és szavazzanak bizal-mat a függetlenségi pártnak — és ők előállanak a további rendzava-rástól. Az ajánlatot visszautasi-tották.

Illosvay rektor megérkezése le-csendesítette a zajt, úgy hogy foly-tathatták a tárgyalást.

Kiss Menyhért (kolozsvári) in-dítványára kimondották, hogy a Kolozsváron megjelenő „Egyetem” című ifjusági lap lesz az országos hivatalos diáklap.

A zágrábi forradalom.

Budapest, május 12. (érk. 11 ó.) Zágráhból jelentik: Semenics Nepo-muk Iván plebánost és Susztik Osz-kár kaplánt, Grubisnopoljában haza-áruló proklamációk terjesztése miatt letartóztatták. Hasonló okból elfog-ták Superina ügyvédet és Csupak közszéki tanácsost is, Sziszezen, ki-keket szintén az ügyészségnek ad-tak át.

Felolós szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

